

POWIATOWY PROGRAM
ZAPOBIEGANIA PRZESTĘPCZOŚCI ORAZ PORZĄDKU PUBLICZNEGO
I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI
DLA
POWIATU ŚREDZKIEGO

I. Wstęp

Istota problemu

Funkcjonowanie każdej społeczności uwarunkowane jest wieloma czynnikami mającymi wpływ na jej rozwój. Nie można mówić o stabilnym funkcjonowaniu społeczeństwa bez odpowiednio zagwarantowanego poziomu bezpieczeństwa socjalnego, zdrowotnego, pożarowego i innych, czy wreszcie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W oczach pojedynczego obywatela bezpieczeństwo własne, jego własnej rodziny i jego najbliższego otoczenia staje się rzeczą nadrzędną, zwłaszcza jeśli chodzi o bezpieczeństwo i porządek publiczny.

W Polsce od wielu lat podejmowano wiele prób skutecznego przeciwdziałania narastającym problemom. Próby takie podejmowano również na naszym terenie. Efektem doświadczeń zebranych przez realizatorów tychże działań stało się opracowanie w marcu 2000 roku dokumentu pt. „Powiatowy System Bezpieczeństwa dla Powiatu Średzkiego”, ujmującego w sposób syntetyczny działania administracji samorządowej, służb, inspekcji i straży oraz innych podmiotów na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. Następujące jednak w Polsce zmiany, zarówno o charakterze legislacyjnym, jak i dotyczące nowych zjawisk mających wpływ na bezpieczeństwo obywateli wymuszają tworzenie nowych rozwiązań w tym zakresie.

Zadania powiatu

Podstawowym zadaniem administracji samorządowej powiatu jest zapewnienie bezpieczeństwa obywateli. Obowiązek ten wynika z wielu aktów prawnych, a w szczególności z art. 4 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity z 2001 r Dz.U. nr 142 poz. 1592 – ze zmianami). Z treści wymienionego wyżej przepisu wynika, iż „powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie [...] porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli” i w związku z tym do rady powiatu należy uchwalenie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego przygotowanego przez Komisję Bezpieczeństwa i Porządku. Niniejszy program swym obszarem zainteresowania obejmuje szerokie spektrum działań służb, inspekcji i straży na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Podmioty współdziałające

Zgodnie z zapisem ustawowym, starosta sprawując zwierzchnictwo w stosunku do powiatowych służb, inspekcji i straży uzgadnia ich współdziałanie m.in. w zakresie zapobiegania zagrożeniom życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożenia środowiska, utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom. W ramach powyższego zapisu, realizatorami niniejszego programu będą więc wymienione niżej jednostki organizacyjne

administracji zespolonej i niezespolonej oraz inne organizacje działające w obrębie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, do których należy zaliczyć:

- Komendę Powiatową Policji
- Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej
- Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego
- Poradnię Pedagogiczno-Psychologiczną
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Oddział Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa
- Wydziały Starostwa Powiatowego
- Komendę Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Środzie Wlkp.
- Oddział Terenowy PCK w Środzie Wlkp.
- Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP
- Ligę Obrony Kraju – Ośrodek Szkolenia Kierowców w Środzie Wlkp.
- związki i kluby sportowe
- redakcje prasy lokalnej

Koordinatorem działań wszystkich realizatorów niniejszego programu będzie Starosta Średzki za pośrednictwem:

1. Komendanta Powiatowego Policji w Środzie Wlkp. – w zakresie – przestępczości kryminalnej i gospodarczej, ruchu na drogach;
2. Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp. – w zakresie – zagrożeń pożarowo-ekologicznych i katastrof;
3. Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp. – w zakresie – patologii środowiska rodzinnego, dzieci i młodzieży, narkomanii i alkoholizmu
4. Kierownika Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Obywateli Starostwa Powiatowego w Środzie Wlkp. – w zakresie – zarządzania w sytuacjach kryzysowych.

Uwagi końcowe

Niniejszy program opracowany został w oparciu o analizę materiałów oceniających poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu za rok 2002, przedstawioną przez kierowników służb, inspekcji i straży działających na terenie powiatu średzkiego i zawiera opisane obszary zagrożeń wraz z ich najistotniejszymi cechami, celami do osiągnięcia w poszczególnych obszarach oraz z przedsięwzięciami do spójnej realizacji ze wskazaniem koordynatorów i wykonawców. Należy jednak stwierdzić, iż program ten wymagał będzie aktualizacji wynikającej z doświadczeń uzyskanych z praktycznego działania i wykrytych niespójności. Niniejszy program ma więc postać programu otwartego, ciągle dostosowywanego do zmian jakie następują w obszarach zagrożeń i nowych możliwości działania.

II. Program działania dla poszczególnych obszarów zagrożeń.

1. Przestępczość kryminalna

Mimo, że obserwuje się poprawę stanu zagrożenia przestępczością, to jednak przestępczość kryminalna jest nadal groźna. W tej grupie dominuje przestępczość przeciwko mieniu, a więc zabór cudzej rzeczy dokonany przez kradzież, bądź kradzież z włamaniem. Zasadnicze źródło zagrożenia tą przestępczością stanowi obok pogłębiającej się pauperyzacji społeczeństwa, chęć odwetu, pokazanie się w środowisku czy też stan psychiczny sprawcy. Ma ona charakter okazjonalny i statystycznie najczęściej sprowadza się do kradzieży cudzej rzeczy o nieznacznej wartości. Z tym zjawiskiem mamy do czynienia w każdym miejscu i czasie, jednak najczęściej przestępstwa o tym charakterze notujemy na terenie miasta Środy Wlkp. W zasadzie każde środowisko społeczne jest narażone na działanie przestępcze. Najczęściej giną środki transportu, rzeczy osobiste, wyposażenie mieszkań, żywność lub środki płatnicze.

Mając na uwadze ograniczenie tych negatywnych zjawisk uzasadnionym jest realizacja następujących przedsięwzięć:

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordinator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	<p>Wdrażanie i stosowanie technik zapobiegania możliwości zaistnienia faktów działalności przestępczej poprzez montaż urządzeń technicznych w miejscach szczególnie zagrożonych, stosowanie rozwiązań z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tzw. małej architektury w celu ochrony określonego obszaru czy terenu, • tworzenie „stref bezpiecznych” poprzez montaż systemów technicznego nadzoru i monitorowania obiektów oraz miejsc szczególnie zagrożonych itp., • realizacji postulatów bezpieczeństwa mieszkańców przy tworzeniu koncepcji planów zagospodarowania przestrzennego, wydawania pozwoleń na budowę itp., 	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Samorządy - powiatowy ,miejski i gmin, spółdzielczość mieszkaniowa, zarządzający drogami, firmy przy współdziale Policji (Zespołu Prewencji Kryminalnej, Nietletnich i Patologii KPP w Środzie Wlkp.) jako organu o charakterze	Na bieżąco	

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	<ul style="list-style-type: none"> stały monitoring i zapewnienie sprawności infrastruktury technicznej miasta, osiedli i wsi, mających wpływ na bezpieczeństwo obywateli (oświetlenie ulic, wąskich przejść między budynkami itp.), publiczne prezentacje systemów zabezpieczenia osób i mienia organizacja kursów samoobrony, organizacja i prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem dotarcia do środowiska dzieci i młodzieży (np. w ramach realizacji programu „Bezpieczna Szkoła”) kontynuacja, wspólnie z władzami miejskimi Środy Wlkp. rozbudowy systemu monitorowania miasta, 		doradczym		
2.	<p>Współpraca administracji samorządowej z przedstawicielami Policji oraz innych służb, inspekcji i straży w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymiany informacji w przedmiocie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości, szkolenia w przedmiocie metod, sposobów popełnienia oraz ujawnienia i reakcji na zaistniałe przestępstwa. 	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Samorządy - powiatowy, miejski i gmin	Na bieżąco	
3.	Patrolowanie prewencyjne – organizacja systemów wsparcia dla służb działających w obrębie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Samorządy - powiatowy, miejski i gmin, komitety osiedlowe, inne podmioty	Na bieżąco	
4.	Dyslokacja służby podmiotów działających na rzecz ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, dokonywana w oparciu o bieżącą analizę zdarzeń na terenie chronionym.	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Naczelnik Sekcji Prewencji KPP Środa Wlkp., Komendant Straży Miejskiej	Na bieżąco	

2. Przestępczość, demoralizacja i inne zagrożenia w środowisku nieletnich oraz narkomania i alkoholizm, a także patologia środowiska rodzinnego

Przemiany społeczne, jakie zaszły i zachodzą w społeczeństwie polskim nie ominęły również patologizacji zachowań społecznych szczególnie, jeśli chodzi o środowisko rodzinne, dzieci i młodzieży. Ograniczenie tego niekorzystnego zjawiska wymagać będzie m.in. realizowania następujących przedsięwzięć w zakresie:

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Organizacja czasu wolnego <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie i wspieranie funkcjonowania działalności świetlic osiedlowych czy wiejskich oraz świetlic socjoterapeutycznych, • wspieranie działalności w zakresie krzewienia sportu o charakterze masowym. 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.	Samorządy - powiatowy, miejski i gmin, inne podmioty	Na bieżąco	
2.	Interwencje kryzysowe <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie możliwości bezpłatnych form konsultacji ze specjalistami z różnorodnych dziedzin wiedzy przez osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, • stałe monitorowanie sposobu funkcjonowania instytucji pomocowych biorących udział w realizacji programu „Niebieska Karta”, organizacja szkoleń problemowych dla realizatorów programu oraz narad oceniających okresowo poziom pracy w przedmiotowym zakresie. 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.	Samorządy - powiatowy, miejski i gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wlkp.	Na bieżąco	
3.	Kontynuowanie działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczących szkodliwego wpływu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • edukację dzieci i młodzieży w przedmiotowym zakresie w ramach realizowanych na terenie szkół powiatu średzkiego 	Powiatowe Centrum	Samorządy - powiatowy, miejski i gmin, Ośrodki Pomocy		

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
	programów profilaktycznych, <ul style="list-style-type: none"> • publikację materiałów informacyjno-edukacyjnych na łamach lokalnych wydawnictw prasowych, • prowadzenie okresowych analiz stopnia zagrożenia uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadpodstawowych. 	Pomocy Rodzinie w Środzie Wlkp.	Spółecznej, Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wlkp., dyrektorzy placówek oświatowych	Na bieżąco	

3. Ruch na drogach

Odzwierciedleniem zagrożenia ruchu na drogach jest znaczna liczba wypadków drogowych, w których sprawcy i ofiary ponoszą śmierć lub zostają ranne, a także kolizji drogowych, ograniczających się do strat materialnych. Przyczyny powstania zagrożeń w ruchu drogowym są różnorodne, jednak do najczęstszych zaliczyć należy generalnie nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów i zasad, zarówno ze strony kierujących, jak i pieszych. Ta sytuacja, przy stale rosnącej liczbie pojazdów poruszających się po drogach oraz powolnej degradacji stanu technicznego dróg, skutkuje systematycznym wzrostem liczby ofiar i ponoszonych strat materialnych. Z uwagi na systematyczny wzrost zagrożenia na drogach przyjęć należy, że ograniczenie tej niekorzystnej tendencji wymagać będzie realizowania następujących przedsięwzięć:

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Podniesienie poziomu obiegu informacji o zagrożeniach w ruchu drogowym poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • zbieranie informacji o występujących brakach, nieprawidłowościach w wyposażeniu i oznakowaniu dróg – przekazywanie tych informacji do zarządzających drogami celem ich usunięcia, • informowanie o występujących trudnościach i utrudnieniach w przejeździe dróg związanych z sytuacjami nadzwyczajnymi (wypadki, blokady dróg, katastrofy itp.) – przekazywanie tych 	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Naczelnik Sekcji Ruchu Drogowego KPP w Środzie Wlkp., zarządy dróg, przedsiębiorstwa komunikacyjne, prasa lokalna i regionalna	Na bieżąco	

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
	informacji do środków masowego przekazu				
2.	<p>Ograniczenie wzrostu zagrożenia w ruchu drogowym poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawianie, w oparciu o dane wynikające z analiz bezpieczeństwa w ruchu drogowym właściwym zarządom dróg wniosków w zakresie zmian organizacji ruchu, zmierzających do poprawy płynności ruchu oraz oznakowań lub nowych rozwiązań komunikacyjnych odcinków lub miejsc niebezpiecznych • organizacja lub uczestnictwo w działaniach wspólnych podmiotów działających na rzecz bezpieczeństwa i porządku na drogach (ważenie pojazdów, kontrola celna ładunków itp.) 	Komendant Powiatowy Policji w Środzie Wlkp.	Naczelnik Sekcji Ruchu Drogowego KPP w Środzie Wlkp., zarządy dróg	Na bieżąco	

4. Zagrożenia pożarowo-ekologiczne i katastrofy

Pożary stwarzają zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, powodują degradację środowiska naturalnego oraz znaczne straty materialne. Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów jest nieprzestrzeganie przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez dorosłych. Kolejnym elementem należącym do tej sfery zagrożeń są zagrożenia chemiczno-ekologiczne, związane z szeroko rozumianym postępowaniem cywilizacyjnym, a szczególnie wytwarzaniem, magazynowaniem, przetwarzaniem i transportem substancji chemicznych. Przedostanie się tych substancji w sposób niekontrolowany do środowiska, w wyniku awarii często połączonych z negatywnym wpływem sił przyrody, powoduje powstanie zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, a także degradację środowiska naturalnego. Na terenie Powiatu występuje szereg zakładów, które posiadają niebezpieczne substancje chemiczne, powodujące zagrożenie dla otoczenia. Do nich zaliczyć należy m.in. stacje paliw, zakłady przemysłu spożywczego na terenie których znajdują się instalacje chłodnicze wypełnione amoniakiem, składnice alkoholu etylowego na terenie gorzelni, itp. Dużym zagrożeniem jest transport materiałów niebezpiecznych ze szczególnym uwzględnieniem dróg kołowych nr 11 i 432 oraz linii kolejowej.

Mając na uwadze zapobieganie oraz ograniczenie możliwości występowania pożarów i innych niebezpiecznych zdarzeń niezbędnymi stają się realizowanie następujących przedsięwzięć:

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	<p>Przeciwdziałanie oraz zwalczanie zagrożeń pożarowo-ekologicznych w zakresie ochrony:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiektów, na terenie których składowane są substancje niebezpieczne, • transportu drogowego oraz kolejowego związanego z przewozem substancji niebezpiecznych, • obiektów i urządzeń związanych z działalnością rolniczą, • kompleksów leśnych, zwłaszcza zagrożenia pożarowego <p>poprzez systematyczne kontrole ich funkcjonowania, sposobu eksploatacji czy zabezpieczenia oraz inicjowanie różnorodnych form upowszechniania technicznych środków ich zabezpieczenia.</p>	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp.	Samorządy – powiatowy, miejski i gmin, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp., Komenda Powiatowa Policji w Środzie Wlkp., Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Ochotnicze Straże Pożarne, inne podmioty współdziałające	Na bieżąco	
2.	<p>Propagowanie zasad bezpieczeństwa w obszarze zagrożeń pożarowo-ekologicznych poprzez publiczne wykłady, pogadanki wśród dzieci i młodzieży (m.in. w zakresie przepisów dot. ochrony przeciwpożarowej) oraz współdziałanie w tym zakresie z innymi podmiotami.</p>	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp.	Na bieżąco	
3.	<p>Organizowanie publicznych pokazów działania jednostek ratowniczo-gaśniczych (w tym również we współdziałaniu z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych) mających na celu popularyzację bezpiecznych zachowań w obszarze zagrożeń pożarowo-ekologicznych.</p>	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp., Ochotnicze Straże Pożarne	Na bieżąco	
4.	<p>Monitorowanie i zbieranie danych o zagrożeniach nadzwyczajnych oraz usuwanie ich ewentualnych skutków. Współpraca w tym zakresie z innymi powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami.</p>	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp. Starosta Średzki	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Środzie Wlkp., Wydział ZKiBO Starostwa Powiatowego	Na bieżąco oraz w przypadku zaistnienia zagrożenia	

5. Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych

Stany kryzysowe powstają w wyniku klęsk żywiołowych, katastrof naturalnych i awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu o wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków oraz wymagają współdziałania różnych organów, służb i sił ratowniczych. Kryzys oznacza także sytuację będącą następstwem zagrożenia i prowadzącą w konsekwencji do zerwania lub znacznego naruszenia więzów społecznych przy równoczesnym poważnym zakłóceniu w funkcjonowaniu instytucji publicznych.

Specyfika sytuacji kryzysowej polega na tym, że nie wystarcza samo reagowanie straży, inspekcji lub służb odpowiedzialnych za dany obszar. Niezbędnym jest wprowadzenie wzmocnienia pozaetatowych struktur ratowniczych oraz często znaczne poszerzenie zakresu działania ze względu na odmienny charakter zagrożenia kryzysowego. Poza działaniami ratowniczymi, najczęściej koniecznym jest podjęcie także działań porządkowych, również ochrony ludności, zwierząt i mienia.

Kierowanie zorganizowaną społeczną akcją zmierzającą do zapobieżenia lub ograniczenia negatywnych skutków należy do wójtów, starostów i wojewodów. Organy te swoje zadania wykonują przy pomocy zespołów reagowania kryzysowego.

W celu przeciwdziałania zagrożeniom kryzysowym, niezbędnym jest zorganizowanie i doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego. W związku z tym należy przyjąć do realizacji następujące przedsięwzięcia:

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Powołanie Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego	Kierownik Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Obywateli Starostwa Powiatowego w Środzie Wlkp.	Starosta Powiatu	kwiecień	
2.	Opracowanie „Powiatowego Planu Reagowania Kryzysowego” i innych planów operacyjnych	Kierownik Wydziału Zarz. Kryzysowego i Bezpieczeństwa Obywateli Starostwa Powiatowego	Wydział ZK i BO Starostwa Powiatowego we współpracy z przedstawicielami powiatowych służb,	kwiecień - grudzień	

L.p.	Przedsięwzięcie	Koordynator	Wykonawca	Termin	Uwagi
3.	Przeprowadzenie ćwiczenia dot. działania poszczególnych uczestników systemu zarządzania kryzysowego w zakresie podejmowania i koordynacji reagowania kryzysowego.	w Środzie Wlkp. Kierownik Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Obywateli Starostwa Powiatowego w Środzie Wlkp.	inspekcji i straży Uczestnicy systemu zarządzania kryzysowego	Raz w roku	

III. Postanowienia końcowe.

1. Nadzór nad realizacją zadań we wszystkich obszarach sprawuje Starosta Powiatu, poprzez kierownika Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa Obywateli Starostwa Powiatowego w Środzie Wlkp.
2. Program aktualizowany będzie stosownie do zmieniającej się sytuacji i potrzeb – w drugim kwartale każdego roku.
3. Dwa razy w roku (w kwietniu i październiku) Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dokonania analizy i oceny realizacji poszczególnych zadań określonych w niniejszym programie.
4. Koordynatorzy poszczególnych elementów programu, dwa razy w roku (w marcu i wrześniu) zorganizują narady robocze w celu dokonania analiz i ocen realizacji zadań przez wykonawców.